

سلسله‌ی من یرد الله به خیراً یفقهه فی الدین (11)
«خداوند به هرکس اراده‌ی خیرداشته باشد او را در دین آگاهی می‌دهد».

عقیده‌ی هر مسلمان

تهیه کننده:

محمد جمیل زینو

ترجمه‌ی:

اسحاق دبیری رحمته الله

این کتاب از سایت کتابخانه‌ی عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

آدرس ایمیل:

سایت‌های مفید

www.aqeedeh.com

www.islamtxt.com

www.shabnam.cc

www.kalemeh.tv

www.islamtape.com

www.blestfamily.com

www.islamworldnews.com

www.islamage.com

www.islamwebpedia.com

www.islampp.com

www.zekr.tv

www.mowahedin.com

www.sadaislam.com

www.islamhouse.com

www.bidary.net

www.tabesh.net

www.farsi.sunnionline.us

www.sunni-news.net

www.mohtadeen.com

www.ijtehadat.com

www.nourtv.net

www.videofarsi.com

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست مطالب

- فهرست مطالب.....أ
- 5 ..... مقدمه مترجم
- 9 ..... 1س - چرا خداوند ما را آفریده است؟
- 9 ..... 2س - چگونه خداوند را پرستیم؟
- 9 ..... 3س - آیا باید خدا را از روی ترس و امیدواری پرستش کرد؟
- 10 ..... 4س - احسان و نیکی در عبادت یعنی چه؟
- 10 ..... 5س - چرا خداوند پیامبران را فرستاده است؟
- 10 ..... 6س - توحید الوهیت یعنی چه؟
- 11 ..... 7س - کلمه (لا إله إلا الله) یعنی چه؟
- 11 ..... 8س - توحید أسماء و صفات یعنی چه؟
- 12 ..... 9س - فایده توحید و یگانه پرستی برای هر مسلمان چیست؟
- 12 ..... 10س - خداوند کجاست؟
- 11 ..... 11س - آیا خداوند با جسم و ذات خود با ماست و یا اینکه بوسیله علم خود
- 13 ..... با ما است؟
- 13 ..... 12س - بزرگترین گناهان چیست؟
- 13 ..... 13س - شرك أكبر یعنی چه؟

- 14 - آیا در میان مسلمانان شرك وجود دارد؟ 14
- 15 - حکم طلب دعا از اولیاء و دوستان خدا چیست؟ 14
- 16 - آیا دعا کردن عبادتی برای خدا بشمار می‌رود؟ 15
- 17 - آیا مردگان صدای دعا کنندگان نزد قبرهایشان را می‌شنوند؟ 15
- 18 - آیا از مردگان و کسانی که غایب هستند - یعنی در حال حاضر نزد ما نیستند - یاری و کمک خواهیم؟ 15
- 19 - آیا مدد خواستن از غیر خداوند جایز است؟ 16
- 20 - آیا از اشخاصی که زنده هستند و در نزد ما حاضرند کمک و یاری بطلبیم؟ 16
- 21 - آیا نذر برای غیر از خدا جایز است؟ 17
- 22 - حکم ذبح و قربانی برای غیر از خداوند چیست؟ 17
- 23 - آیا طواف بر قبرها جایز است؟ 17
- 24 - آیا نماز خواندن در مقابل قبر جایز است؟ 18
- 25 - حکم انجام سحر و جادوگری چیست؟ 18
- 26 - آیا کاهن و غیبگو را تصدیق کنیم؟ 19
- 27 - آیا کسی از غیب خبر دارد؟ 19
- 28 - حکم عمل به قوانین وضعی و رسمی کشور که مخالف اسلام باشد چیست؟ 19
- 29 - ضرر شرك اکبر چیست؟ 20

- س30 - آیا عمل و کردار نیک با وجود شرک آوردن به صاحب از نفعی می‌رساند؟ 20
- س31 - آیا سوگند خوردن به غیر از خدا جایز است؟ 21
- س32 - آیا آویزان کردن تمیمه¹ (تعویذ و طلسم و مهره) برای شفا یافتن مرض جایز است؟ 21
- س33 - چگونه به خدا توسل جوییم؟ 21
- س34 - آیا دعا کردن احتیاج به واسطه بین خود و خداوند دارد؟ 22
- س35 - واسطه رسول اکرم ﷺ چگونه خواهد بود؟ 22
- س36 - از چه کسی شفاعت رسول اکرم ﷺ را بخواهیم؟ 22
- س37 - چگونه خدا و پیامبر خدا ﷺ را دوست بداریم؟ 23
- س38 - آیا در مدح و ستایش رسول اکرم ﷺ بایستی مبالغه و زیاده روی کرد؟ 23
- س39 - اولین چیزی که خدا آن را آفریده چیست؟ 24
- س40 - آیا محمد ﷺ از نور آفریده شده یا از نطفه خلق شده است؟ ... 24
- س41 - حکم جهاد در راه خدا چیست؟ 24
- س42 - پشتیبانی از مؤمنان چگونه خواهد بود؟ 25
- س43 - آیا پشتیبانی کردن از کفار و کمک به آنها جایز است؟ 25
- س44 - دوست و ولی خداوند چه کسی است؟ 25
- س45 - با چه چیز مؤمنان باید حکم و قضاوت کنند؟ 26
- س46 - چرا خداوند قرآن را نازل فرموده است؟ 26

- س 47 - آیا با وجود قرآن از حدیث و سنت پیامبر ﷺ اکتفا می‌کنیم؟ یعنی قرآن برای ما کافی است و احتیاج به حدیث نداریم؟ 27
- س 48 - آیا گفتار احدی بر گفتار خدا و رسول خدا ﷺ مقدم داریم؟ 27
- س 49 - اگر در مسأله‌ای یا چیزی اختلاف شد چه کنیم؟ 28
- س 50 - آیا در دین بدعت حسنه و نیک وجود دارد؟ 28
- س 51 - بدعت در دین چگونه و چیست؟ 29
- س 52 - آیا در دین اسلام سنت حسنه و نیک وجود دارد؟ 29
- س 53 - آیا انسان به صلاح و نیکی خود اکتفا کند؟ 30
- س 54 - چه وقت و چه زمان مسلمانان پیروز خواهند شد؟ 30

مقدمه مترجم

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا مِنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَا هَادِيَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ. أما بعد:

انسان بایستی به توحید و یگانه پرستی اهمیت خاصی دهد، زیرا توحید اصل و اساس دین است چنانکه پیامبر گرامی ﷺ می فرماید: «رأس الأمر الإسلام وعموده الصلاة وذروة سنامه الجهاد في سبيل الله». [أحمد وغيره].

اساس امرها اسلام و پایه و ستون آن نماز و قلّه و بلندی آن جهاد در راه خداست. و اسلام یعنی تسلیم خدای یگانه شدن و به طاعات و اوامر و نواهی او گردن نهادن. خداوند می فرماید: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥١﴾ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطِيعُونِ ﴿٥٢﴾ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ الْمَتِينُ ﴿٥٣﴾﴾ [الذاریات: 56-58].

[ما جن و انس را نیافریدیم مگر برای اینکه مرا بیکتائی پرستش کنند و ما از خلقشان رزق و روزی و هیچ چیزی برای خود نخواستیم همانا روزی بخشنده خلق تنها خداست که صاحب قوت و اقتدار ابدی است].

توحید اساس صحت و درستی عبادت‌ها است و بغیر از توحید عمل انسان هر چه باشد و هر قدر باشد به او نفعی نمی‌رساند، چنانکه رسول اکرم ﷺ می فرماید: «إذا دخل أهل الجنة الجنة وأهل النار النار يقول الله تعالى: من كان في قلبه مثقال حبة من خردل من إيمان فأخرجوه، فيخرجون قد امتحشوا وعادوا حُمماً...»

[متفق علیه].

اگر بهشتیان و به بهشت و دوزخیان به دوزخ رفتند خدا به فرشتگان خطاب می‌فرماید که: هر کس باندازه يك دانه از خردل در قلب او ایمان (توحید) است او را از دوزخ بیرون آورید، پس فرشتگان او را از دوزخ بیرون آورده در حالیکه سوخته شده‌اند و به خاکستر تبدیل شده‌اند ... تا آخر حدیث.

و رسول اکرم ﷺ باز می‌فرماید: «قولوا لا إله إلا الله تفلحوا» [أحمد والبيهقي في دلائل النبوة].

به اهل مکه خطاب می‌فرماید: بگوئید (لا إله إلا الله) خدا و معبودی بحق بجز خدای یکتا نیست پیروز خواهید شد.

و خداوند می‌فرماید: ﴿وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ﴾ [الحجر: 99].
[و دایم به پرستش خدای خود مشغول باش تا ساعت یقین (مرگ) بر تو فرارسد].
پس توحید و یکتا پرستی اساس هر چیز است و ما این جزوه که شیخ محمد جمیل زینو آن را بطور سؤال و جواب با يك دلیل از قرآن و يك دلیل از سنت پیامبر ﷺ تهیه کرده ترجمه کردیم تا در فهم و ادراک هر مسلمان باشد و به توحید و یگانه پرستی اهمیت بیشتری دهد.

ناگفته نماند که تمامی احادیث وارده در این جزوه صحیح و یا حسن است.

و در پایان از خداوند توفیق عنایت داریم.

وصلی الله وسلم علی نبینا محمد وعلی آله و صحبه أجمعین.

أبو عبدالله:

إسحق بن عبدالله دیری

ریاض ذی القعدة 1420 هـ ق

س 1 - چرا خداوند ما را آفریده است؟

ج: خداوند ما را آفریده تا او را عبادت کنیم و به او شریکی قائل نشویم، چنانکه

می‌فرماید: ﴿وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾﴾ [الذاریات: 56].

[جن و انس را فقط برای عبادت و پرستش خود آفریدم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «حق الله على العباد أن يعبدوه ولا يشركوا به

شيئاً» [متفق عليه].

حق خداوند بر بندگانش این است که او را پرستش کنند و به او شرک نیاورند.

س 2 - چگونه خداوند را بپرستیم؟

ج: چنانکه خدا و رسول خدا ﷺ به ما امر کرده‌اند بطور اخلاص در عبادت خداوند

می‌فرماید: ﴿وَمَا أُمِرُوا إِلَّا لِيَعْبُدُوا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ﴾ [البینة: 5].

[و به آنها امر نشد مگر اینکه خدا را به اخلاص کامل در دین اسلام پرستش کنند].

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من عمل عملاً ليس عليه أمرنا فهو رد» [مسلم].

هر کس عمل و کرداری انجام دهد که راه و روش ما بر آن نیست آن عمل و کردار

مردود و غیر قابل قبول است.

س 3 - آیا باید خدا را از روی ترس و امیدواری پرستش کرد؟

ج: بلی باید خدا را از روی ترس از عقاب و امیدوار بودن به رحمت او پرستش

کنیم، چنانکه می‌فرماید: ﴿وَادْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا﴾ [الأعراف: 56].

[خدا را هم از راه ترس و هم از روی امید بخوانید].

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «أَسْأَلُ اللَّهَ الْجَنَّةَ وَأَعُوذُ بِهِ مِنَ النَّارِ» [أبو داود].

بهشت را از خداوند می‌خواهم، و از آتش جهنم به پناه می‌برم.

س 4 - احسان و نیکی در عبادت یعنی چه؟

ج: خدا را پرست بطوریکه او را می‌بینی؛ و اگر تو او را نمی‌بینی او تو را می‌بیند، چنانکه می‌فرماید: ﴿إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا ۝۱﴾ [النساء: 1].

[خداوند مراقب اعمال و کردار شماست].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «الإحسان أن تعبد الله كأنك تراه؛ فإن لم تكن تراه فإنه يراك» [مسلم].

خدا را چنان پرستش کن گویی او را می‌بینی؛ و اگر تو او را نمی‌بینی او تو را می‌بیند.

س 5 - چرا خداوند پیامبران را فرستاده است؟

ج: خداوند پیامبران را برای دعوت مردم به عبادت خود و نهی آنها از شریک قائل شدن به او فرستاده است، چنانکه می‌فرماید: ﴿وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ۝﴾ [النحل: 36].

[در هر امت پیامبری فرستادیم تا خدا را عبادت نمایند و از طاغوت پرهیز کنند].

و پیامبر ﷺ می‌فرماید: «والأنبياء إخوة ودينهم واحد» [متفق عليه]. پیامبران برادران همدیگرند و دین آنها یکی است، یعنی دین آنها همه بسوی توحید و یگانه پرستی است.

س 6 - توحید الوهیت یعنی چه؟

ج: یگانه دانستن خداوند در عبادت را توحید الوهیت گویند، مانند دعا کردن و نذر کردن و اینکه خدا را بطور یگانه پرستش کردن، خداوند می‌فرماید: ﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا

إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ﴿ [محمد: 19].

[پس یقین بدان که معبودی بحق جز خدای یکتا نیست].

و رسول اکرم ﷺ می فرماید: «فليكن أول ما تدعوهم إليه شهادة أن لا إله إلا الله» [متفق علیه].

قسمتی از حدیث معاذ بن جبل است که وقتی رسول اکرم ﷺ او را بسوی یمن فرستاد چنین فرمود: ... پس اولین چیزی که تو آنها را به دین اسلام دعوت کنی این است که: هیچ معبودی بحق غیر از خدای یکتا وجود ندارد.

س 7 - کلمه (لا إله إلا الله) یعنی چه؟

ج: یعنی هیچ معبودی بحق جز خدای یکتا نیست، خداوند می فرماید: ﴿ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَطْلُ﴾ [لقمان 30].
[بدین سبب است که خدای یگانه حق مطلق و آنچه بجز او بخدائی می خوانید همه باطل محض است].

و رسول اکرم ﷺ می فرماید: «من قال لا إله إلا الله وكفر بما يعبد من دون الله حرم ماله ودمه» [مسلم].

کسیکه بگوید: هیچ معبودی بحق جز خدای یکتا نیست و به خدایانی که غیر از خدای یکتا عبادت می شوند کفر ورزد مال و جان او حرام می شود، یعنی مسلمانی این است.

س 8 - توحید اَسْمَاء و صفات یعنی چه؟

ج: ثابت کردن آنچه خداوند و یا رسول او ﷺ خدا را به آن توصیف نموده‌اند توحید اَسْمَاء و صفات گفته می شود.

خداوند می‌فرماید: ﴿لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ﴾ [الشوری: 11]. [هیچ چیز مثل و مانند خداوند نیست و او شنوا و بینا است].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «ینزل ربنا تبارک و تعالی کل لیلۃ إلى السماء الدنيا» [متفق علیه].

خداوند تبارک و تعالی هر شب در نیمه آخر آن به آسمان دنیا فرود می‌آید، و نزول و آمدن او به شایسته و جلال و قدر او تعلق دارد و ما چگونه آن را نمی‌دانیم.

س 9 - فایده توحید و یگانه پرستی برای هر مسلمان چیست؟

ج: توفیق و هدایت در دنیا و ایمن بودن از عذاب جهنم در آخرت می‌باشد، خداوند می‌فرماید: ﴿الَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ وَهُمْ مُهْتَدُونَ﴾ [الأنعام: 82]. [آنانکه بخدا ایمان آورده و ایمان خود را بشرك آلوده نکرده‌اند ایمنی برای آنهاست و آنها بحقیقت هدایت یافته‌اند].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «... حق العباد علی الله أن لا یعذب من لا یشرك به شیئاً» [متفق علیه].

حق بندگان بر خداوند این است که: هر کس به او شرك نیاورد او را عذاب ندهد.

س 10 - خداوند کجاست؟

ج: خداوند در آسمان بر عرش خود می‌باشد، چنانکه می‌فرماید: ﴿الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى﴾ [طه: 5].

[خداوند بر عرش خود شد چنانکه شایسته ذات و صفات پر عظمت اوست، و نمی‌توان خدای تبارک و تعالی را به خلق تشبیه نمود، و روش سلف صالح در اینگونه موارد قبول کردن آنچه در صفات خدا آمده بدون هیچگونه تأویل است].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّ اللَّهَ كَتَبَ كِتَابًا فَهُوَ مَكْتُوبٌ عِنْدَهُ فَوْقَ الْعَرْشِ» [البخاري].

خداوند لوح محفوظ (سرنوشت همه چیزها) را نوشته و بالای عرش نزد او می‌باشد.

س 11 - آیا خداوند با جسم و ذات خود با ماست و یا اینکه بوسیله علم خود با ما است؟

ج: خداوند بوسیله علم خود با ما است و سخنان ما را می‌شنوند و ما را می‌بیند، چنانکه می‌فرماید: ﴿قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمْ أَسْمَعُ وَأَرَى﴾ [طه: 46].
[تترسید که من با شما هستم و می‌شنوم و می‌بینم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيعًا قَرِيبًا وَهُوَ مَعَكُمْ» [مسلم].
شما شنونده نزدیکی که با شماست دعا می‌کنید، سخنان شما را می‌شنود و شما را می‌بیند.

س 12 - بزرگترین گناهان چیست؟

ج: شرك آوردن به خدا از بزرگترین گناهان است، خداوند از زبان لقمان الحكيم وصیت به پسرش می‌فرماید: ﴿يَبُنَى لَا تُشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ﴾ [لقمان: 13]. [ای پسر عزیزم هرگز بخدا شرك نیاور که شرك ظلمی بسیار بزرگ است].
و در حدیث از رسول اکرم ﷺ پرسیده شد: «سئل أي الذنب أعظم؟ قال أن تدعو لله نداً وهو خلقك» [مسلم].

بزرگترین گناهان چیست؟ آنحضرت ﷺ فرمود: اینکه برای خداوند شریک و هم‌تائی قائل شوی در حالیکه او تو را آفریده است.

س 13 - شرك أكبر یعنی چه؟

ج: انجام هر عبادتی که برای خداست و به او اختصاص دارد ولی به کسی دیگر اختصاص داده شود آن را شرك اكبر گویند، خداوند می‌فرماید: ﴿قُلْ إِنَّمَا أَدْعُوا رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِهِ أَحَدًا﴾ [الجن: 20]. [ای محمد بگو من خدای خود را بیگانگی میپرستم و هرگز احدی را با او شريك نمی‌گردانم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «أكبر الكبائر الإشراف بالله» [البخاري].
بزرگترین گناهان شرك آوردن به خدا است.

س 14 - آیا در میان مسلمانان شرك وجود دارد؟

ج: با تأسف شدید بلی بلکه بسیار است.

خداوند می‌فرماید: ﴿وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُمْ بِاللَّهِ إِلَّا وَهُمْ مُشْرِكُونَ﴾ [یوسف: 106]. [و بیشتر خلق بخدا ایمان نمی‌آورند مگر آنکه مشرك شوند].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لا تقوم الساعة حتى تلحق قبائل من أمتي بالمشركين وحتى تعبد الأوثان» [الترمذي].

قیامت بر پا نمی‌شود مگر اینکه بعضی از قبائل و طائفه‌ای از امت مسلمان من به مشرکین بپیوندند و بت پرستی کنند.

س 15 - حکم طلب دعا از اولیاء و دوستان خدا چیست؟

ج: طلب دعا کردن از غیر از خدای یکتا و یگانه شرك است و سبب دخول به جهنم می‌شود، خداوند می‌فرماید: ﴿فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْمُعَذَّبِينَ﴾ [الشعراء: 213]. [پس ای رسول ما جز خدای یکتا احدی را معبود معخوان و گرنه از اهل عذاب خواهی شد].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من مات وهو يدعو من دون الله ندأ دخل النار».

[البخاری].

کسیکه بمیرد در حالیکه غیر از خدای یکتا را دعا می‌کند و برای خداوند همتا و ماندنی قرار می‌دهد به آتش جهنم داخل خواهد شد.

س 16 - آیا دعا کردن عبادتی برای خدا بشمار می‌رود؟

ج: بلی دعا کردن عبادتی برای خداست، چنانکه می‌فرماید: ﴿وَقَالَ رَبُّكُمُ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ﴾ [المؤمن: 60]. [خدا فرمود مرا با خلوص دل بخوانید تا دعای شما را اجابت کنم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «الدعاء هو العبادة» [الترمذی]. دعا همان عبادت کردن است.

س 17 - آیا مردگان صدای دعا کنندگان نزد قبرهایشان را

می‌شنوند؟

ج: مردگان دعای آنها را نمی‌شنوند، خداوند می‌فرماید: ﴿إِنَّكَ لَا تَسْمَعُ الْمَوْتَى﴾ [النمل: 80].

[تو ای پیامبر نمی‌توانی مردگان را سخنی بشنوانی].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّ لِلَّهِ مَلَائِكَةَ سَيَّاحِينَ فِي الْأَرْضِ يَبْلُغُونِي عَنْ أُمَّتِي السَّلَامَ» [أحمد].

خداوند فرشتگانی گردش کنان در زمین قرار داده است تا سلام و درود مسلمانان را به من برسانند.

یعنی کسی که بر آنحضرت درود و سلام می‌فرستد.

س 18 - آیا از مردگان و کسانی که غایب هستند - یعنی در حال

حاضر نزد ما نیستند - یاری و کمک بخواهیم؟

ج: نه، از آنها یاری و کمک نمی‌خواهیم بلکه از خدا یاری می‌خواهیم، چنانکه فرمودند: ﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ﴾ [الأنفال: 9].
 [بیاد آرید هنگامی که به پروردگار خود استغاثه و زاری کردید پس خداوند دعای شما را اجابت کرد].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «یا حی یا قیوم برحمتک أستغیث» [الترمذی]. ای زنده و تدبیر کننده عالم به رحمتت از تو مدد می‌خواهم.

س 19 - آیا مدد خواستن از غیر خداوند جایز است؟

ج: غوث و مدد از غیر خدا جایز نیست، خداوند می‌فرماید: ﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾ [الفاتحة: 5].

[پروردگارا تنها تو را می‌پرستیم و از تو یاری می‌جوئیم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللَّهَ وَإِذَا اسْتَعْنْتَ فَاسْتَعْنِ بِاللَّهِ» [الترمذی].

هرگاه خواهش نمائی، از خدا خواهش کن، و هرگاه خواستی کمک بجوئی، پس از خدا کمک بجوی.

س 20 - آیا از اشخاصی که زنده هستند و در نزد ما حاضرند کمک و

یاری بطلبیم؟

ج: بلی کمک و یاری از آنها در حالی خواهد بود که بتوانند به ما کمک کنند، در آنچه که استطاعت و مقدور و توانائی آنهاست کمک و یاری می‌طلبیم، خداوند می‌فرماید: ﴿وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَىٰ﴾ [المائدة: 2].

[شما به یکدیگر در نیکوکاری و تقوی کمک کنید].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «والله في عون العبد ما دام العبد في عون أخيه» [مسلم].

خداوند در کمک و یاری بنده است هنگامیکه بنده در کمک و یاری برادر مسلمان خود باشد.

س 21 - آیا نذر برای غیر از خدا جایز است؟

ج: نذر برای غیر از خداوند جایز نیست، چنانکه باری تعالی می‌فرماید: ﴿رَبِّ إِيَّيْ نَذَرْتُ لَكَ مَا فِي بَطْنِي مُحَرَّرًا﴾ [آل عمران 35]. [من نذر و عهد کردم فرزندی که در رحم دارم از فرزندی خود در راه خدمت تو آزاد گردانم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من نذر أن يطيع الله فليطعه ومن نذر أن يعصيه فلا يعصيه» [البخاري].

کسیکه نذر کرد در چیز نیک و خوب پس آن نذر را بجا آورد، و کسیکه نذر در معصیت خدا کرد آن نذر را انجام ندهد.

س 22 - حکم ذبح و قربانی برای غیر از خداوند چیست؟

ج: حکم آن شرك است و قربانی برای غیر از خدا جایز نیست، خداوند می‌فرماید: ﴿فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَأَنْحَرْ﴾ [الکوثر 2]. [پس تو هم برای خدا به نماز و قربانی بپرداز]. و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لعن الله من ذبح لغير الله» [مسلم]. خدا لعنت کند کسیکه برای غیر از خداوند ذبح و قربانی می‌کند.

س 23 - آیا طواف بر قبرها جایز است؟

ج: طواف بر قبرها جایز نیست، طواف کردن فقط بر دور کعبه جایز است، خداوند تبارک و تعالی می‌فرماید: ﴿وَلْيَطَّوَّفُوا بِالْبَيْتِ الْعَتِيقِ﴾ [الحج: 29].
[و طواف را گرد خانه خدا کعبه بجای آورند].

رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من طاف بالبيت سبعاً وصلی رکعتین کان کعتق رقبة» [ابن ماجه].

کسیکه هفت بار دور کعبه را طواف کرد سپس دو رکعت نماز سنت طواف را خواند مانند اینکه يك برده را آزاد کرده است.

س 24 - آیا نماز خواندن در مقابل قبر جایز است؟

ج: نماز بسوی قبر جایز نیست، خداوند سبحانه می‌فرماید: ﴿قَوْلٌ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ﴾ [البقرة: 144]. [پس روی کن بطرف مسجد الحرام].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لا تجلسوا على القبور ولا تصلوا إليها» [مسلم].
بر قبرها ننشینید و بسوی آنها نماز نخوانید.

س 25 - حکم انجام سحر و جادوگری چیست؟

ج: انجام سحر کفر است، خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ كَفَرُوا يُعَلِّمُونَ النَّاسَ السِّحْرَ﴾ [البقرة: 102].

[لکن شیاطین همه کافر شدند و سحر به مردم آموختند]

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «اجتنبوا السبع الموبقات الشرك بالله والسحر...» [مسلم].

از هفت چیز هلاک‌کننده اجتناب و دوری ورزید شرك به خدا و سحر و جادوگری... تا آخر حدیث.

س 26 - آیا کاهن و غیبگو را تصدیق کنیم؟

ج: آنچه از غیب خبر می‌دهند تصدیق مکن، خداوند می‌فرماید: ﴿قُلْ لَا يَعْلَمُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبَ إِلَّا اللَّهُ﴾ [النمل: 65].
[ای رسول خدا بگو که در همه آسمان‌ها و زمین جز خدا کسی از علم غیب آگاه نیست].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من أتى عرافاً أو كاهناً فصدقه بما يقول فقد كفر بما أنزل على محمد» [أحمد].
کسیکه نزد غیبگو و جادوگر و فالبین رود و به آنچه از غیب می‌گوید تصدیق کند به آنچه که بر محمد ﷺ نازل شده کافر است، یعنی به دین اسلام کافر شده است.

س 27 - آیا کسی از غیب خبر دارد؟

ج: هیچ کس غیر از خدا از غیب خبر ندارد، چنانکه می‌فرماید: ﴿وَعِنْدَهُو مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَا إِلَّا هُوَ﴾ [الأنعام: 59]. [و کلید خزائن غیب نزد خداست و جز خدا کسی بر آن آگاه نیست].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لا يعلم الغيب إلا الله» [الطبرانی]. هیچ کس غیر از خدا از غیب خبر ندارد.

س 28 - حکم عمل به قوانین وضعی و رسمی کشور که مخالف

اسلام باشد چیست؟

ج: اگر آن را جایز بداند عمل به آن کفر است، خداوند می‌فرماید: ﴿وَمَنْ لَّمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَئِكَ هُمُ الْكَافِرُونَ﴾ [المائدة: 44]. [هر کس بر خلاف آنچه خدا فرستاده حکم کند چنین کس از کافران خواهد بود].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «وما لم تحکم أئمتهم بكتاب الله ويتخبروا مما أنزل الله إلا جعل الله بأسهم بينهم» [ابن ماجه]. هنگامیکه فرمانروایان شان به کتاب خدا قرآن و آنچه از سوی خداوند نازل شده عمل نکنند خداوند آفتها و مصیبتها و بلايا را بین خود آنها قرار خواهد داد.

س 29 - ضرر شرك اكبر چیست؟

ج: شرك اكبر سبب ماندن و جاوید شدن در دوزخ خواهد شد، خداوند می‌فرماید: ﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ﴾ [المائدة: 72]. [هر کسی که شریک برای خداوند قرار دهد و با خداوند یگانه مخلوقات را عبادت کند، خداوند بهشت را بر او حرام کرده و جایگاه او آتش جهنم است].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من مات یشرك بالله شیئاً دخل النار» [مسلم]. کسی که بمیرد در حالیکه به خداوند شرك ورزد به دوزخ داخل خواهد شد.

س 30 - آیا عمل و کردار نیک با وجود شرك آوردن به صاحب از نفعی

می‌رساند؟

ج: عمل و کردار نیک با وجود شرك به صاحب او هیچ نفعی نمی‌رساند، خداوند متعال می‌فرماید: ﴿وَلَوْ أَشْرَكُوا لَحَبِطَ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ﴾ [الأنعام: 88]. [و اگر به خدا شرك ورزند البته اعمال و کردار آنها نابود شده از بین می‌رود].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من عمل عملاً أشرك معي فيه غيبي تركته وشركه» [مسلم].

در حدیث قدسی می‌فرماید: کسیکه عملی انجام دهد که در آن عمل کسی دیگر را با من در خلوص نیت شریک قرار دهد من کردار او را ترك خواهم کرد.

س 31 - آیا سوگند خوردن به غیر از خدا جایز است؟

ج: سوگند بغیر از خدا جایز نیست، خداوند می‌فرماید: ﴿قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّي لَتُبْعَنَّ﴾ [التغابن: 7]. [ای رسول ما به آنها بگو بخدای من سوگند که البته برانگیخته می‌شوید].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من حلف بغیر الله فقد أشرك» [أحمد].
کسیکه بغیر از خدا سوگند بخورد شرك آورده است.

س 32 - آیا آویزان کردن تمیمه⁽¹⁾ (تعویذ و طلسم و مهره) برای

شفا یافتن مرض جایز است؟

ج: نه جایز نیست و این عمل شرك است، خداوند می‌فرماید: ﴿وَإِنْ يَمَسُّكَ اللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ﴾ [الأنعام: 17]. [و اگر از خدا به تو ضرری رسد هیچکس جز خدا نتواند تو را از آن ضرر برهاند].
و پیامبر ﷺ می‌فرماید: «من علّق تمیمة فقد أشرك» [أحمد]. کسیکه دعای نوشته و طلسم برای دفع بلا و چشم زخم و یا چیز دیگر آویزان کند شرك آورده است.

س 33 - چگونه به خدا توسل جوییم؟

ج: با اسماء و صفات او، و عمل و کردار نیک به خدا توسل کن، خداوند می‌فرماید: ﴿وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا﴾ [الأعراف: 180].
[برای خداست نام‌های نیکو، با آنها خدا را بخوانید].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «أَسْأَلُكَ بِكُلِّ اسْمٍ هُوَ لَكَ سَمِيَتْ بِهِ نَفْسُكَ» [أحمد]. به هر اسمی که از آن تو است و خود را به آن نامیده‌ای از تو طلب و مدد

1- تمیمه: حرز، مهره یا طلسمی که بگردن اطفال آویزان کنند برای دفع بلا و چشم زخم. (فرهنگ عمید).

می‌جویم.

س34 - آیا دعا کردن احتیاج به واسطه بین خود و خداوند دارد؟

ج: نه دعا کردن احتیاج به واسطه مخلوق ندارد، خداوند می‌فرماید: ﴿وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَانِ﴾ [البقرة: 186]. [و چون بندگان من از دور و نزدیکی من از تو بپرسند بدانند که من به آنها نزدیک هستم، و هر که مرا بخواند دعای او را اجابت کنم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّكُمْ تَدْعُونَ سَمِيعاً قَرِيباً وَهُوَ مَعَكُمْ». [مسلم]. شما شنونده نزدیکی را دعا می‌کنید که با شماست و از شما می‌شنود.

س35 - واسطه رسول اکرم ﷺ چگونه خواهد بود؟

ج: واسطه رسول اکرم ﷺ از طریق تبلیغ است، خداوند می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ﴾ [المائدة: 67]. [ای پیامبر آنچه از خدا بر تو نازل شد به خلق برسان].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «اللَّهُمَّ هَلْ بَلَغْتَ أَشْهَدُ» [مسلم]. خدایا! آیا من دین تو را تبلیغ کردم و به مردم رسانیدم؟ در جواب یاران و صحابه گفتند: ما به تبلیغ تو ای پیامبر خدا شهادت می‌دهیم.

س36 - از چه کسی شفاعت رسول اکرم ﷺ را خواهیم؟

ج: از خداوند شفاعت رسول اکرم ﷺ بخواه، چنانکه می‌فرماید: ﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعاً﴾ [الزمر: 44].

[ای رسول ما بگو شفاعت همه خلق با خداست].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «اللَّهُمَّ شَفِّعْهُ فِيَّ» [الترمذی]. بارِ إلهاء او شفاعت‌کننده مرا قرار ده، یعنی رسول اکرم ﷺ شفاعت‌کننده مرا قرار ده.

س 37 - چگونه خدا و پیامبر خدا ﷺ را دوست بداریم؟

ج: با اتباع اوامر و انجام آن خدا و رسول خدا ﷺ را دوست می‌داریم، چنانکه می‌فرماید: «قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ» [آل عمران: 31].
[ای پیامبر بگو اگر خدا را دوست می‌دارید مرا پیروی کنید که خدا شما را دوست دارد].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لا يؤمن أحدكم حتى أكون أحب إليه من والده وولده والناس أجمعين» [البخاری]. ایمان هیچ‌یک از شما کامل نخواهد شد تا اینکه من از پدر و فرزند و تمامی مردم نزد او محبوب‌تر باشم.

س 38 - آیا در مدح و ستایش رسول اکرم ﷺ بایستی مبالغه و زیاده

روی کرد؟

ج: نه، نباید در مدح و ستایش رسول اکرم ﷺ مبالغه و افراط ورزید، چنانکه خداوند می‌فرماید: «قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُمُ إِلَهٌ وَاحِدٌ» [الکهف: 110].

[ای رسول به امت خود بگو من مانند شما بشری هستم که به من وحی می‌رسد که خدای شما یکتا و یگانه است].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ» [أحمد]. من بشری مانند شما هستم، فقط خداوند بسوی من وحی فرستاده و مرا به پیامبری انتخاب کرده است.

س 39 - اولین چیزی که خدا آن را آفریده چیست؟

ج: اولین مخلوقات خدا از بشر آدم عليه السلام و از چیزهای دیگر قلم می‌باشد، چنانکه می‌فرماید: ﴿إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَكِئَةِ إِنِّي خَلِيقُ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾﴾ [ص: 71].
[ای پیامبر به یاد آور هنگامی که خدا به فرشتگان گفت که من بشر را از گل می‌آفرینم].

و پیامبر ص می‌فرماید: «إِنَّ أَوَّلَ مَا خَلَقَ اللَّهُ الْقَلَمَ» [أبو داود والترمذی].
اولین چیزی که خداوند آن را آفریده قلم است.

س 40 - آیا محمد ص از نور آفریده شده یا از نطفه خلق شده است؟

ج: خداوند محمد ص را از نطفه آفریده است، چنانکه می‌فرماید: ﴿هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ﴾ [المؤمن: 67]. [اوست خدائی که شما را از خاک بیافرید و سپس از قطره آب نطفه].

و رسول اکرم ص می‌فرماید: «إِنَّ أَحَدَكُمْ يَجْمَعُ خَلْقَهُ فِي بطنِ أُمِّهِ أَرْبَعِينَ يَوْمًا نطفة...». [متفق علیه].

در حقیقت خلقت یکی از شما در شکم مادرش چنین انجام می‌گیرد: چهل روز بحالت نطفه است

س 41 - حکم جهاد در راه خدا چیست؟

ج: جهاد در راه خدا با جان و مال و زبان واجب است، خداوند می‌فرماید: ﴿انْفِرُوا خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ﴾ [التوبة: 41].

[برای جنگ با کافران سبک بار و مجهز بیرون شوید و در راه خدا با مال و جان جهاد کنید].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «جاهدوا المشركين بأموالكم وأنفسكم وألسنتكم» [أبو داود].

با مشرکین با مال و جان و زبان خود بجنگید.

س42 - پشتیبانی از مؤمنان چگونه خواهد بود؟

ج: با محبت و کمک و یاری و حمایت از مؤمنان موحد و یگانه پرست، خداوند می‌فرماید: ﴿وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ﴾ [التوبة: 71].

[مردان و زنان مؤمن همه یار و دوستدار یکدیگرند].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «المؤمن للمؤمن كالبنيان يشد بعضه بعضاً» [مسلم].

مؤمن با برادر مؤمن خود مانند ساختمانی است که ستونهای آن بعضی در بعضی دیگر فرو رفته و ثابت نگه می‌دارد.

س43 - آیا پشتیبانی کردن از کفار و کمک به آنها جایز است؟

ج: نه پشتیبانی کردن از کفار و کمک به آنها جایز نیست، خداوند می‌فرماید: ﴿وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ﴾ [المائدة: 51]. [و هر کس از شما مؤمنان با آنها

(یعنی کفار) دوستی و حمایت کند به حقیقت از آنها خواهد بود].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّ آلَ ابْنِ فُلَانٍ لَيْسُوا لِي بِأَوْلِيَاءٍ» [متفق علیه].
خانواده فلان بن فلان که کافر هستند از دوستان من نمی‌باشند.

س44 - دوست و ولی خداوند چه کسی است؟

ج: مؤمن تقی و پرهیزکار دوست خدا است، چنانکه می‌فرماید: ﴿أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ

اللَّهُ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ [یونس: 62].

[آگاه باشید که دوستان و اولیای خدا هرگز هیچ ترس و اندوهی در دل آنها نیست].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إِنَّمَا وَلِي اللَّهِ وَصَالِحِ الْمُؤْمِنِينَ» [متفق علیه] در حقیقت ولی و دوست خدا مؤمنانی هستند که صالح و نیکوکارند.

س45 - با چه چیز مؤمنان باید حکم و قضاوت کنند؟

ج: بر مؤمنان واجب است که به قرآن و سنت پیامبر ﷺ حکم و قضاوت کنند، خداوند می‌فرماید: ﴿وَأَنِ احْكُم بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ﴾ [المائدة: 49].
[و تو ای پیامبر به آنچه خدا برای تو فرستاده میان مردم حکم و قضاوت کن].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «اللَّهُ هُوَ الْحَكْمُ وَالِيهِ الْمَصِيرُ» [أحمد]. خداوند او حاکم است و بسوی او بازگشت همه چیزها خواهد بود.

س46 - چرا خداوند قرآن را نازل فرموده است؟

ج: خداوند قرآن را نازل فرموده است تا به آن عمل شود، چنانکه می‌فرماید: ﴿اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ﴾ [الأعراف: 3]. [ای مؤمنان از آنچه خدا بسوی شما فرستاده پیروی کنید].
و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «اقْرءوا القرآن واعملوا به ولا تأكلوا به ولا تستكثروا به» [أحمد].
قرآن را بخوانید و به آن عمل کنید، و بوسیله آن مال مردم را نخورید، و بوسیله آن ثروت جمع نکنید.

س 47 - آیا با وجود قرآن از حدیث و سنت پیامبر ﷺ اکتفا می‌کنیم؟

یعنی قرآن برای ما کافی است و احتیاج به حدیث نداریم؟

ج: چنین نیست بلکه باید به هر دو عمل کنیم زیرا حدیث و سنت پیامبر بیان‌کننده قرآن است، چنانکه خداوند می‌فرماید: ﴿وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ﴾ [النحل: 44].

[و بر تو قرآن که (جامع و کاملترین کتاب الهی است) نازل کردیم تا بر امت آنچه فرستاده شده بیان کنی].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «أَلَا وَإِيَّيْ أَوْتَيْتَ الْقُرْآنَ وَمِثْلَهُ مَعَهُ» [أبو داود]. همانا به من قرآن و مانند آن یعنی سنت و حدیث داده شده است.

س 48 - آیا گفتار احدی بر گفتار خدا و رسول خدا ﷺ مقدم داریم؟

ج: نه، نباید قول و گفتار احدی بر قول و گفتار خدا و رسول خدا ﷺ مقدم داشت، خداوند می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْدِمُوا بَيْنَ يَدَيِ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ﴾ [الحجرات: 1].

[ای کسانی که بخدا ایمان آورده‌اید هیچگاه بر خدا و رسول خدا ﷺ تقدیم مجوئید و از خدا بترسید و نافرمانی مکنید که خدا بگفتار شما شنوا و دانا است].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لَا طَاعَةَ لِأَحَدٍ فِي مَعْصِيَةِ اللَّهِ إِلَّا طَاعَةَ فِي الْمَعْرُوفِ» [متفق علیه].

فرمان و اطاعت از هیچکس در معصیت خداوند جایز نیست، بلکه اطاعت و فرمان در نیکی‌ها و خوبی‌ها است.

س 49 - اگر در مسأله‌ای یا چیزی اختلاف شد چه کنیم؟

ج: به کتاب خدا قرآن و سنت صحیح رسول الله ﷺ برمی‌گردیم، خداوند می‌فرماید: ﴿فَإِنْ تَنَزَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ﴾ [النساء: 59].
[و چون در چیزی کارتان بگفتگو و نزاع کشد بحکم خدا و رسول خدا ﷺ (که قرآن و سنت باشد) باز گردید].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «ترکت فیکم آمرین لن تضلوا ما تمسکتُم بهما: کتاب الله وسنة رسوله» [مالك].
من بین شما دو چیز گذارنده‌ام که اگر به آن اعتصام کرده و چنگ بزنید هرگز گمراه نخواهید شد، و آنهم کتاب خدا قرآن و سنت صحیح رسول الله ﷺ می‌باشد.

س 50 - آیا در دین بدعت حسنه و نیک وجود دارد؟

ج: در دین اسلام بدعت حسنه و نیک وجود ندارد، خداوند می‌فرماید: ﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾ [المائدة: 3].

[امروز دین شما را بحد کما رسانیدم و بر شما نعمت را تمام کردم و بهترین آئین را که اسلام است برایتان برگزیدم].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «إياكم ومحدثات الأمور فإن كل محدثة بدعة وكل بدعة ضلالة» [أبو داود].

بپرهیزید از آنچه در دین نو و جدید آورده شده، زیرا هر نو و جدید در دین بدعت است، و هر بدعت در دین ضلالت و گمراهی است.

س 51 - بدعت در دین چگونه و چیست؟

ج: هر چیزی که در دین اسلام دلیلی از شریعت محمدی بر آن وجود نداشته باشد، آن چیز بدعت گفته می‌شود.

خداوند می‌فرماید: ﴿أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ شَرَعُوا لَهُمْ مِنَ الدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنْ بِهِ اللَّهُ﴾ [الشوری: 21].

[آیا خدایان و معبودان باطل مشرکان بر آنها شرع و احکامی که خدا اجازه نفرموده جعل کرده‌اند؟].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من أحدث في أمرنا هذا ما ليس منه فهو رد» [متفق علیه].

کسیکه در دین ما اسلام تازه و نو آورد (آنچه از دین نیست) بر خودش بر می‌گردد، و قبول نمی‌شود.

س 52 - آیا در دین اسلام سنت حسنه و نیک وجود دارد؟

ج: بلی مانند کسیکه عمل و کردار نیکی انجام دهد و سپس مردم به او اقتدا و تأسی کنند و آن عمل نیک را انجام دهند، خداوند می‌فرماید: ﴿وَأَجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا﴾ [الفرقان: 74]. [و ما را پیشوای اهل تقوی قرار ده].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من سن في الإسلام سنة حسنة فله أجرها وأجر من عمل بها من بعده» [مسلم].

کسیکه در دین اسلام سنت و روش خوب بنیان نهد، أجر و پاداش آن سنت و پاداش کسی که به آن عمل کند به او می‌رسد.

س53 - آیا انسان به صلاح و نیکی خود اکتفا کند؟

ج: نه بلکه به صلاح خود و مردم کوشا باشد، خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَتَكُنَّ مِنْكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ﴾ [آل عمران: 104].

[و باید از شما مسلمانان برخی که دانا و باتقوی ترند خلق را بخیر و صلاح دعوت کنند و مردم را به نیکوکاری امر و از بدکاری نهی کنند].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «من رأى منكماً منكرًا فليغيره بيده فإن لم يستطع فبلسانه فإن لم يستطع فبقلمه وذلك أضعف الإيمان» [مسلم].

کسیکه از شما کار زشت و منکری را دید پس آن را با دستش تغییر دهد، و اگر نتوانست با دست تغییر دهد آن را با زبانش تغییر دهد، و اگر نتوانست با زبانش تغییر دهد پس آن زشتی و منکر را به دلش انکار نماید، و مرحله سوم که انکار بدل باشد ضعیف ترین ایمان در قلب اوست.

س54 - چه وقت و چه زمان مسلمانان پیروز خواهند شد؟

ج: اگر به کتاب خدا قرآن و سنت صحیح پیامبرشان رو آورده عمل کنند، خداوند می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ﴾ [محمد: 7].

[ای اهل ایمان شما اگر خدا را یاری کنید خدا هم شما را در همه جا یاری کند و ثابت قدم گرداند].

و رسول اکرم ﷺ می‌فرماید: «لا تزال طائفة من أمتي منصورين» [ابن ماجه].

همچنان طائفه و گروهی از امت من پیروزند تا اینکه قیامت بر پا شود.

وصلی الله علی سیدنا ونبینا محمد وآله وصحبه